

Danstieren i Amerika.

P. S. Sig.
(Fortfattet.)

Det blev dog ikke til noget. I 1818 rejste hans næstældste Søn, Carl Sørensen, født 1827, til Amerika, og i 1850 rejste den yngste af hans Sønner, Adolf Sørensen (født 1833) samt den næstældste Datter, Mine Sørensen (født 1816), men de gamle blev endnu i Danmark. Jeg skulde tage meget fejl, om ikke de store Omvæltninger i Danmark i 1848—49 fit Sørensen til at haabe paa en Fremtid i sit Fædreland. Rigeløbs mener jeg at have forstaaet, at Sørensen til en Tid havde Sæde paa den danske Rigsdag. I hvert Tilfælde blev han i Danmark til Krigen var forbi. Men i 1852 rejste han til Amerika med sin Hustru og seks Børn samt et lille Selskab af Mænd og Kvinder, i alt vare de henved 20 Personer.

I New York opholdt Sørensen og Hustru sig hos P. Nikolsen, en Strædder fra København, som var kommen til Amerika i 1851. Sørensens Børn opholdt sig hos Peder Andreas Mosbøl, en dansk Mand, som havde været bosat i New York siden 1836. Men Sørensens Hu stod til Wisconsin. Saa vidt mig bekendt, nedsatte han sig i Waupaca, hvor hans Søn Martin var Præst i den epistopale Kirke. Her levede Sørensen til 1861. I den Tid stred han ofte Breve til Danmark, hvori han opmuntrede de arbejdende Klasser til at udbandre. Disse Breve blev offentliggjorte i „Fædreland“ og andre Blade i Danmark. I 1861 gjorde han en Rejse til Danmark, hvor han rejste omkring og holdt Møder og talte om Tilstanden i Amerika. Han stred ogsaa Smaaaviser om Amerika. Resultatet af denne hans Virksomhed var, at han i 1862 kom tilbage til Amerika med et Par Hundrede Emigranter, gifte og ugifte. De fleste af de ugifte Karle skaffede han Arbejde, før han kom til Wisconsin. De fleste gifte Folk kom til Waupaca County, hvor de settledes. I 1863 rejste Sørensen atter til Danmark — og fit endnu flere Emigranter med sig end første Gang. Da dette sidste Selskab var færdigt, de fleste vistnok i Wisconsin, rejste Sørensen atter til Danmark, hvor han blev syg og døde i København den 23. Maj 1865.

Han har altsaa ogsaa været i sit Fædreland under dets fleste uheldige Krige. Det studeb navnlig Sørensens Skrifter, Foredrag og Rejser, at Udbanding af den danske Landbefolkning til Amerika har taget sin Begyndelse og siden har fortsat sig fra Kar til Kar. Før hans Tid var det mest Haandværkere, Skole, Mormoner og Svendene, der vare komne til Amerika fra Danmark.

Rasmus Sørensen var gift med Caroline Christine Johansen. De blede forelovede, da hun var 15 Aar, og gifte i 1822, da hun var 16 Aar! — Angaaende denne Afære skriver Sørensen i sin Biografi: „Det er et underligt godt og dejligt Pigebar, som Sørensen der har udtæret sig, fagde hans Bønner, men hvorledes det kan stemme med hans Filosofi at forlove sig med et Barn, kunne vi dog ikke ret forstaa,“ men Sørensen forstod, at hans Hjerter fulde sig af de Pigebar, og at hun fulde sig af ham igen — og anden Filosofi brugte han ikke i denne Sag — og hverken han eller hun har noget eneste Øjeblik i deres hele efterfølgende Samliv fundet andet, end at det saaledes stulde være, og aldrig følt eller kendt til andet end fuld Harmoni i deres Glubs Fremgang, under Byrder som Glæder. — Deres Høftelad velignedes med 12 Børn, 7 Sønner og 5 Døtre. De 3 Sønner døde i Danmark før Foreldrene udbandre, Resten af Børnene kom til Amerika, dels før, dels med Foreldrene. Da han i 1818 var bestemt paa at udbandre, stred han om sig og sin Familie: „Hjertil led hverken han eller deres Moder og de nogen Mangel paa det fornødne til Livets gode Ophold, og han med hende og den frugte ej heller for nogen Mangel for Fremtiden. For de Byrder og Besværligheder, der end bie paa ham og dem i Amerika, frygte han og de ej heller, ja frygte end ikke selv for Død og Undergang; thi de vide, at deres Frelser, paa hvem de tro, lever og er oven over baade Død og Undergang.“

Angaaende Rasmus Sørensens Børn kan oplyses følgende.

Hans ældste Søn, Martin Frederik Sørensen, som er nævnt ovenfor, blev efter sin Uddannelse Epistopalpræst i Waupaca, Wis. Han prædicatede tillige for Danstieren, som hans Fader havde ført dertil. Af sin Bistop fit han Tilladelse til at holde Substjeneste for Danstieren efter den danske Alterbog. Han blev i Waupaca til 1869, da han rejste til Colorado, hvor han var i 1876. Hvor han siden kom hen, kan jeg ikke oplyse. Følge Rigtigt skal han, som flere af sine Søstende, selv have endt sine Dage.

Adolf Sørensen, som ogsaa er nævnt ovenfor, var med i den amerikanske Borgerkrig 1861—65 fra Waupaca Co., Wis. Han gjorde Tjeneste som Kaptein ved Kompagni D af 47. Regiment. Om hans senere Liv er mig intet bekendt.

En Datter — hendes Navn kender jeg ikke — var gift med en Amerikaner i Weyauwega, Waupaca Co., Wis. Ogsaa hun skal have taget fit eget Liv.

Rogle af Rasmus Sørensens Børn skal være kommen til Carver Co., Minn., men om dem faaner jeg Oplysninger.

Jeg har her i Landet talt med flere, som have hørt Sørensen holde Foredrag i Danmark om amerikanske Forhold. Naar han f. Eks. fortalte dem, hvorledes Farmerne i Wisconsin pløiede, faaede og høfede mellem Træstubbene og aplede udmærket, grinte Bønderkarlene af ham, det kunde efter deres Mening aldrig have Kimmelighed. Men da blev Rasmus Sørensen vred for Alvor og talte dem Grønstøllinger, som aldrig havde set Verden udenfor deres egen Sognegrænse, som i deres Dumhed grinte af det, som de aldrig havde set. „Men“ — tilføiede min Hjemmelsmand, — „da jeg siden selv kom til Wisconsin, maatte jeg give den gamle Sørensen Ret i, hvad han havde sagt.“

Der maas endnu her i Landet leve saadanne, som tenbe Rasmus Sørensen. Til saadanne henbender jeg mig og beber dem give mig alle de Oplysninger om ham, hans

Børn, hans og deres Virksomhed, som de maatte være i Stand til. Selv de mindste Bidrag i den Henseende modtages med Taknemmelighed. Derom nogen har Skrifter af R. Sørensen og til enten sælge, laane eller forære mig dem, vil jeg være dem meget taknemmelig.

Efterfølgende. Af E. Norelius's „De svenske Foramlingernes Historie i Amerika,“ Side 703—705 ser jeg, at da Menigheden i Götaholm, Carver Co., Minn., blev stiftet i 1858, var Carl Sørensen fra Danmark Medlem. Der var altsaa den tredje af Rasmus Sørensens Sønner.

III. Mogens Abraham Sommer.

Det hører til det meget sørgelige, at en stor Del af de danske Udbandre, som før 1860 ere komne til Amerika, have været under Indflydelse af den vilde og urolige Mand, hvis Navn er lat som Overstrif af dette Stykke. Han er en af de mange, som i dette Aarhundrede have været med til at nedbringe den religiøse og sædelige Bevidsthed i det danske Folk, baade i Danmark og i Amerika. Hans Navn fortjente derfor at forbigaaes med Tavshed, hvis det ikke var altsor vitteligt, at han har haft ikke liden Indflydelse paa de danske Emigranter baade i Michigan, Illinois, Wisconsin, Iowa og Nebraska. Hertil maas dog føjes, at han ganske vist selv har haft og endnu om han lever, har den modsatte Mening: at han har været med til at løfte det danske Folk op af Trældom og udbrede sand Religiositet og Moral, ja været ikke mindre end en Reformator.

Han tilhørte en oprindelig jødisk Slægt, som i Aaret 1641 udbandrede til Bergen i Norge. Oprindelig h'd Slægten Schomer, men da den for at kunne leve i Norge maatte lade sig døbe, blev Navnet ændret til Sommer.

Mogens Abraham Sommer er født i Ribe den 4. Juni 1829, var en Tid efter sin Konfirmation i Smederleer i Haderslev, blev da Strædder en Tid, saa ansattes han ved Føldevejen i Ryborg, hvor han var i noget over to Aar. Som Strædderjævd og Føldevejen havde han forberedt sig selv til Stolelæreretsamen, som han bestod i 1852. Han blev ansat som Høvelærer i Kjøbenhavn ved Holbæk, men kom siden til Borgerkolen i Haderslev som Lærer. Her gjorde han Bekendtskab med Søren Rierregaards Strif, og blev paa sin Maade en meget ivrig Discipel af denne. Hvad der hos Rierregaard var Teori og Spelulation, søgte Sommer paa meget energisk Maade at udføre i Virkeligheden: talte imod Præster som Føldebedrager, imod Sakramenterne som tomme Ceremonier osv. osv. I de tre Aar han var i Haderslev, fra 1853—1856, holdt han saaledes efter hans egen Beregning henved 1500 Foramlinger, stred Bøger, folioerede Bøger og samtidig forfagte han sig som Læge, altsammen ved Siden af hans Gerning som Lærer!

Det varede naturligvis ikke lange, inden Sommer, som synes at have været begavet med den Slags Talent, der aldrig vil savne Tilhørere, saa længe Materialismen er en Magt i Verden, — fit Kamp med Præsterne i Haderslev. Navnlige kæmpede Pastor H. A. Helveg, nuværende Stiftsprovst over Lolland og Falsters Stift, imod ham. I 1856 neblagde Sommer fit Embede.

Hu begyndte hans Gerning som rejfende Missionær og religiøs-social Agitator rundt omkring i Danmark. Særlig arbejdede han i Byerne langs Jyllands Vistyt og i København og holdt stærkt besøgte Foramlinger. I 1858 kom han i Forbindelse med den belendte norske Fripræst G. A. Lammers, som han besøgte i Norge og som vilde have ham til sin Medarbejder i Danmark. Dette Kompagnifab fit dog snart Ende; thi Sommer vilde helst raade sig selv. I 1859 udbag Sommer et Ugeblad, som han kaldte „P i l e g r i m e n“; men maatte opgive det, da der var udkommen 40 Numre. Derimod havde han bedre Held med at sælge homøopatisk Medicin. I 1861 rejste Sommer første Gang til Amerika. Han kom til New York, hvor han besøgte en Onkel, Niels Sommer, som han talder „den egentlige Grund og Stifter af Baptistkirken i New York“ — og som var meget rig. Ved Sommers Ankomst til New York var Borgerkrigen lige begyndt, og da den aldeles optog Sindene, saa der var intet at gøre i Amerika uden at springe Soldat, hvortil Sommer ingen Vist havde, rejste han straks tilbage til Danmark igen. Her var det hans Vgt at fortsætte fit tidligere Agitationsarbejde; men det vilde ikke mere trække.

Derom siger han selv: „Det gaar med Vælfestidder i Religionen, som det gaar med frugtbare og ufrugtbare Aar i Naturen. Fra 1853 til 1861 var det Vælfestesaar og hvor jeg kom for at holde Foramlinger, blede Sjælene valte til Live. Fra Tiden, at Krigen udbrod i Amerika og til Krigen var endt i 1864 i Danmark, var det spildt Arbejde at tale til Folket, og det var ikke alene i Danmark, det var alt over.“

Selvølgelig maatte Sommer da slaa ind paa noget andet.

Han fit Arbejde hos en Hoffotograf. Han glemmer ikke at meddele, at han i den Tid var med til at arbejde paa Prinsesse Alexandras Billede. Rent opgive at holde Foramlinger kunde han dog ikke; men disse endte gerne med at Prædikanter fit Prægl. Intet Under, at han under saadanne Omstændigheder saa sig om efter anden Lejlighed. I 1862 rejste Sommer til Amerika som — Stibslæge. Paa denne sin anden Ameritærejse besøgte Sommer Chicago, af hvilken Storstad han giver følgende Beskrivelse: „Den Gang var Chicago en meget smudsig Plads. Man æltede i Morads til Anærene, naar det var Regnvej. Der var blot en Sporvogn paa Clark Street med en Hest for og ingen Konduktør, man gav Ruslen de 5 Cents for at løre med og det var ikke ret langt.“ Meningen heraf maas vel være, at der den Gang kun fandtes een Sporvogn i Chicago, nemlig paa Clark Street.

Sommer forfagte sig som Doktor paa flere Pladser, men det vilde ikke rigtig klare. Ved gode Venners Hjælp kom han først til Pittsburgh og saa til Philadelphia. Her, siger han, mødte han „en meget gemytlig gammel dansk Doktor Brandstrup, som havde været i Amerika siden 1831.“

„Riglebes var jeg ved Dr. Bornonvilles Dødsleje; Hans Broder Balletmesteren, havde jeg kendt i København i mange Aar.“

I Philadelphia tog han Del i Kvæternes Foramlinger.

(Fortfættes.)

Arbejde.

(Af Anna T. i L. N. School Mirror)

Vi anse i Almindelighed Arbejde for Straf, der blev paalagt Menneskene for deres Ulydighed, medens det, naar det kommer til Stykke, ogsaa er en stor Velsignelse for os.

Mennesket er skabt med en Slags indre Kærlighed, Uro, eller hvad man skal kalde denne Kærlighed, og den eneste Maade, hvorpaa den kan tilfredsstilles, er ved Arbejde. En tro Arbejder er glad i sin Gerning. Hvis han føler med sig selv, at han har gjort fit Arbejde saa godt, han formaar, at han har brugt de Gaver, som hans Skaber har givet ham, paa en værdig Maade, da alene kan han føle sig tilfreds. Han kan da se fæd og frejdig ud i Verden; thi han har gjort sin Vigt. Verden synes, han er stor og stolt; thi han kan da have det Haab, at han gør det Arbejde og er til den Rigte paa Jorden, som Skaberen havde i Sinde, da han skabte ham.

Arbejde har en heldig Indflydelse paa Legemet, saa at en flittig Arbejder har i Regelen et sundt, kraftigt Legeme. Arbejdet trætter viftnet, men paa Grund af den legemlig Umættelse kan han sove fast og trygt, rede til at tage fat paa Dagens Arbejde med fornyet Vist og Kraft.

En Ledigganger derimod kender intet til de velsignede følger, som Arbejdet bringer med sig. Det Slags Folk gaar ofte omkring i Verden træge og ligegyldige; de ere utilfredse med dem selv og hele Verden tillige. De kunne se, at alt er skabt for et vist Dømed, eller i en vis Hensigt. Deres Forstand burde derfor sige dem, at ogsaa de vare fatted her for at være til Rigte. De kunne derfor aldrig have den indre Ro, som følger med Følelsen af at have gjort, hvad man skulde. Legemet vantrives, hvis det er uaktivt. Et Legemet uaktivt, bliver Humøret ikke af det bedste, og Resultatet er, at Lediggangeren bliver en Plage for sig selv og alle andre, han kommer i Berørelse med.

Arbejde har en forøblende Indflydelse paa Menneskene. Hvis man er fuldt optaget af et Arbejde, sjæfjættets Tankerne med, hvad man bestiller, og da bliver da ikke meget Rum tilbage, hvor onde, urene Tanker kunne slaa sig ned. Vi kende alle Dedsproget: „Lediggang er Rod til alt ondt.“ Dette er sandt og ogsaa deri, at hvis et Menneske ikke har noget nyttigt at isgde med, saar alle Slags onde Tanker og Planer frit Spillerum.

Barnet viser meget tidlig, at det er naturligt for det at bestille noget. Det maas have noget at bestille, ellers er det funde og friske Barn ikke lykkeligt. Et af de mest almindelige Spørgsmaal hos Børn er: „Hvad skal jeg nu gøre?“ Og det hænder altsor ofte, at vi høre Børn klage og græde, fordi der er ingen ting for dem at gøre. Hvis de ikke af en eller anden Grund saa Meddelie for Arbejde, saa tiltager denne Vist efter Vælfæstigheds, efterom Aarene ga. Det er imod et sundt, kraftigt Menneskes Natur at være ledigt, og har det Ulyst til Arbejde, er der en alvorlig Fejl i det Menneskes Opdragelse.

Vi burde være villige til at arbejde med Vist og Vist, fordi der er noget saadant som Arbejde i Verden.

Ogsaa en Missionsgerning?

Paa et Gadehjørne i en af Byens Udkanter gif en gammel Kone og plukkede noget op af forluet. Hun dreo paa med stor Joer, høiede den gamle stive Ryg Gang paa Gang og sanlede noget op i fit forklæde. Og af og til saa hun sig om, som var hun angstelig. Dette saa mistænkeligt ud, lyntes Politibetjenten, som netop drejede om Hjørnet.

„Hvad har du i dit forklæde Mor?“ Den gamle blev saa forfjamsket, at hun ikke kunde sære, men holdt forklædet sammen og vilde ga. Men det slap hun ikke med.

„Du slipper ikke saa let, Mor. Vis nu frem, hvad du har i forklædet.“

Den gamle kånede, og Rettens Mand greb med Vægerlighed efter de forøntede Tyvefoster, men — fit Hænderne fulde af Glasfaar af knuste Flafler.

Han blev vred og troede, at Konen havde villet holde ham for Nar.

Men den gamle sagde sagtmødigt:

„Vær ikke vred, Konstabel. Jeg har intet andet villet gøre; men da jeg saa alt dette skarpe Glas, som laa strøet paa Gaden, saa maatte jeg tænke paa de mange smaa, bare Børn, som løbe her hver Dag, og som kunde skære sig sigt paa det.“

Se, det var Hjertelag!

\$2,000 FOR A WOMAN'S FACE

We propose spending above sums in presents to advertise our Magazine. Look sharply at the moon tonight and you will see this picture is an exact reproduction. Can you find a Woman's Face in it? If so, mark it out and send it to us. If correct, you will receive \$100 in money. If more than one sends correct reply we will divide the amount equally. The balance of the advertising appropriation (\$1,900) will be divided in lesser prizes in value of \$2.00 to \$25.00, so that each one will receive a present. Everyone must enclose 25 cents with answer for subscription to our Magazine, which will be refunded if dissatisfied. This is no chance scheme. As every person sending will receive a present. We now have 100,000 readers secured by honesty, liberality and novel advertising. Presents sent immediately. Address: HOUSEHOLD JOURNAL PUB. CO., 756 Ninth Street, Philadelphia, Pa.

1899 - - - EXPANSION EDITION - - - 1899
Rand, McNally & Co.'s Bøgefort.

De Forenede Stater.

Verden.

Med værlige indføiede Kort over Cuba, Porto Rico, Philippinerne, Havaii og Alaska.

Dette Kort er værligt udført for at imødekomme Ønsket om et godt og billigt Kort, der kan give et klart og hurtigt Overblik over Verdensbegivenhederne, og særligt over, hvad der har Hensyn til de Forenede Stater med Besiddelser.

Rødvædigt og praktift i ethvert Hjem og Kontor. 66x46 Tommer stort. I smukke Farver.

Intet Hjem eller Forretningshus burde undvære det. Pladerne ere Kunstværker. Graveringen er klar og tydelig. Farverne ere tiltalende.

En Indholdsfortegnelse i Manden er et af de uvrderlige Fortrin. Den giver en alfabetift Viste over Lande, deres Plads paa Kortet, Regeringsmaade, Indbyggertal, Størrelse, Frembringelser, Mineralier, Ind- og Udvejel o. s. v.

et Fotografi af Verden.

Den ene Side viser os et udmærket Kort over vort store Land med Counties, Jernbaner, Byer, Floder o. s. v. med torettet Vælgighed. Den anden Side viser os et godt Verdenskort. Statistit over Folkemængden, Byer, Hovedflæder, Floder, Bjerge, Frembringelser, Forretninger o. s. v. Et ægte Fotografi af, hvad man ønsker at vide.

To Kort, trykte paa et Stykke tykt Papir og fæstgjort til Stænger, værdig til Ophængning. Kartene ere fornyede med Vaad. Udgifternes Pris er \$2.50. Vør spæielle Pris til ny og gamle Subskribenter paa „Danstieren“, „Danst luth. Kirkeblad“ og „De Unges Blad i Amerika“, der betale i Forskab,

er kun \$1.00, leveret paa hvilket som helst Ekspreskontor i de Forenede Stater.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Neb.

REMINGTON

STANDARD TYPEWRITER.

Den fuldkomneste Skrivemaskine i Verden.

Nye Modeller: 6, 7 og 8.

Bruges i alle fremmede Lande og af alle europæiske Regeringer.

I København, Danmark, benyttes den i Udenrigsministeriet, Finansministeriet, Konsejlspræsident, Krigs- og Marine ministeriet, Postkontoret, Statsbanernes Kontor, Rigsdagens Kontorer, Højt kommanderendes Kontor, det statistiske Bureau, Store nordiske Telegrafelskab, Navigationskontoret, det forenede Dampskibsselskab, Assuranceselskabet „Norden“, det oktroierede Brandforsikringselskab og mange andre offentlige og private Kontorer.

WYCKOFF, SEAMANS & BENEDICT, 1619 FARNAM ST., OMAHA, NEBR.

Blege Kvinder, Skrantende Mødre, Sygelige Piger,

vil finde Sundhed og Lykke i

Dr. Peters Kuriko

Den er ifte at finde paa Apotheker. Sælges blot af spæielle Forlagere. Derom den ifte er at arbejde i Teres Riablag, Vist til Dr. Peter Jørgensen, 112-114 E. Wayne St., Chicago, Ill.

SEND NO MONEY

WITH YOUR ORDER, sent this ad. unreturned copy. And we will send you OUR BEST found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal in machine others sell as high as \$20.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay your freight agent Our Special Offer Price \$15.50 and freight charges. The machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 50 miles. GIVE IT THREE MONTHS TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$25.00, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue sent \$15.50 for this DROP DECK CABINET BURDICK in the greatest value ever offered by any house.

BEWARE OF IMITATIONS by sawsaw concerns who copy our advertisement, offering sawsaw machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. Has every MODERN IMPROVEMENT. EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. MADE BY THE BEST MAKER IN AMERICA. FROM THE BEST MATERIAL.

CAN BEY. SOLID QUARTER SAWED OAK DROP DECK PLANO POLISHED, one illustration shows machine closed, (head drop from right) to be used as a crease table, stand or desk, the other with full length table and head in place for sewing. 4 face drawers, latest 1899 action frame, curved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on 4 casters, ball bearing adjustable treadle, genuine Smyth iron stand.

Finest large size iron head, positive four motion feed, self threading vibrant shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, adjustable presser, adjustable foot, and other improvements. A 50-YEARS BINDING GUARANTEE is sent with every machine. IT COSTS YOU NOTHING to see and examine this machine, compare with those you see in your neighborhood. We will send you a \$2.00 CATALOGUE to see and examine this machine, compare with those you see in your neighborhood. We will send you a \$2.00 CATALOGUE to see and examine this machine, compare with those you see in your neighborhood. We will send you a \$2.00 CATALOGUE to see and examine this machine, compare with those you see in your neighborhood.

Free freight agent the \$15.50. WE DON'T DEAL. (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable—Editor.) Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.